

УДК 78.071.2 (477)

DOI:

Петро Турянський, доцент кафедри народних музичних інструментів та вокалу,
заслужений працівник культури України
Дрогобицького державного педагогічного університету імені Івана Франка

ВОКАЛЬНО-ВИКОНАВСЬКА ТВОРЧИСТЬ МОДЕСТА МЕНЦИНСЬКОГО

У статті описані найважливіші події життя і вокально-творчого шляху визначного українського співака, драматичного тенора Модеста Менцинського. Також висвітлено виконання низки вокальних партій і популяризації української народної пісні, творів і обробок Миколи Лисенка на теренах зарубіжжя.

Зазначено, що поряд зі сценічно-виконавською діяльністю Модест Менцинський заснує у Стокгольмі власну вокальну школу, у нього консультуються як співаки-початківці, так і ті, хто, здобувши визнання, намагалися перейняти багатющий досвід Модеста Менцинського з питань сценічної культури, образності, виконавської майстерності, його вагомих знань і умінь у розвитку вокальної техніки.

Ключові слова: спів; голос; оперний репертуар; артистичне виконання; тембр голосу; драматичний тенор; діапазон голосу.

Лит. 6.

Petro Turianskyi, Associate Professor of the
Folk Musical Instruments and Vocal Singing Department, Honoured Cultural Worker of Ukraine
Drohobych Ivan Franko State Pedagogical University

MODEST MENTSYSKYI'S CREATIVE ACTIVITY AS A VOCAL SINGER AND PERFORMER

The name of Modest Mentsynskyi, one of the greatest world singers, stands alongside the names of such opera singers as Battistini, Myshuha, Caruso, Titta Ruffo, and Chaliapin. He fascinated the audience with his voice and performance in numerous operas, primarily in Richard Wagner's *Tannhäuser*, *Rienzi*, *Tristan und Isolde*, *Parsifal*, *Götterdämmerung*, as well as on other stages of his creative activity as an opera singer.

The article stresses how, throughout his entire life and work on stage, Mentsynskyi managed to remain a loyal son of his Motherland. The repertoire of his solo performances on stage included both works by foreign composers (Ludwig van Beethoven, Pyotr Tchaikovsky, Robert Schuman, Franz Schubert) and Ukrainian composers (Mykola Lysenko, Denys Sichynskyi, Stanislav Liudkevych, Yaroslav Lopatynskyi), as well as folk songs which constitute a spiritual treasury of every Ukrainian. Alongside his stage and performanship activities, Modest Mentsynskyi sets up his own school of vocal singing in Stockholm where both freshmen and accomplished singers strive to draw on his opulent experience in the realms of performance, imaginative creativity, mastery on stage, and his considerable knowledge as far as vocal techniques are concerned.

Modest Mentsynskyi was the uncrowned king of tones, the lord of human hearts and souls who was lucky enough to be the best indicator of sublime spiritual values of his own subjugated nation, acting as its advocate on the global arena. Being the vehicle of those finest spiritual values, he was investing his stateless nation with something that was crucial to its survival: with faith in its spiritual power that so often overcomes the physical force of subjugation. Modest Mentsynskyi was working not for the sake of his own glory but as a Man of State who put all his effort into serving the purest art and who sacrificed his own fame to the benefit of what was good and for the sake of the good name of the Ukrainian nation.

Keywords: singing; voice; opera repertoire; artistic performance; timbre; tone colour; vocal range.

Постановка проблеми та аналіз основних досліджень і публікацій. В умовах бездержавності українського народу, його розчленованості між Російською та Австрійською імперіями талановиті співаки-українці мали труднощі з отриманням належної вокальної освіти і ще більші труднощі з працевлаштуванням. Все це яскраво видно на прикладі життя і творчості видатного західноукраїнського співака (тенора) Модеста Менцинського.

Постать митця висвітлює вокальна література

М. Головащенко, І. Деркача, М. Лисенка, Р. Берези, Ю. Гаврилюка, С. Людкевича, І. Кліш, Б. Щурика та ін.

Мета статті – описати найважливіші події у життєвому і творчому шляху оперного співака Модеста Менцинського, проаналізувати його внесок в історію українського вокального мистецтва, особливо творів М. Лисенка, українських народних пісень.

Виклад основного матеріалу. Менцинський Модест Омелянович народився 29 квітня 1875 року в селі Великі Новосілки біля м. Мостиська,

Львівської області. Батько його – сільський священник був освіченою людиною. Він одним із перших в Галичині пропагував твори Тараса Шевченка, поширював освіту серед селян. Походив зі старовинного лемківського роду з села Мацина (Менцина) в Бескидах. Менцинські гордилися своїм походженням і не раз підкреслювали, що нічого спільного не мають з графами Менцинськими з-під Станіслава.

Модест виростав у селі Хідновичах, недалеко від Новосілок, куди у 1888 р. переїхали його батьки. З раннього дитинства захоплювався народними піснями, обрядами. Від батьків засвоїв основи нотної грамоти. Навчаючись у гімназії (до шостого класу – в Дрогобичі, пізніше – у Самборі), брав спочатку участь у шкільному хорі, потім навіть диригував ним. За час навчання старанно переписував собі в зошити різні твори українських композиторів, пісні і романси західноєвропейських та російських авторів.

Природа наділила Модеста гарним голосом, музикальністю, проте батьки, мабуть, не думали бачити свого сина професійним співаком, адже в родині четверо дітей! Платити за навчання у вищих школах не було звідки. Вирішили послати Модеста в духовну семінарію до Львова, де утримання і навчання було безкоштовне. Думали, що стане священником десь на Прикарпатті і служитиме людям, як Маркіян Шашкевич.

Восени 1896 р. Менцинський – уже студент теології. У студентському хорі він захоплював товаришів своїм голосом – чистим, приємного тембру теноровим співом. Великий хор теологів мав добрих співаків, бо на богословський факультет безголосих взагалі не приймали. Сучасники розповідають, що там були юнаки ще з кращими, ніж у Менцинського, голосами, але вони не ставили собі за мету бути співаками-професіоналами, а Модест вже виношував мрію займатися музикою. Йому доручали в хорі і сольні номери.

Студенти теології давали концерти й для світської публіки. Отже, Менцинського як співака знали багато людей у місті. На нього звернули увагу професори Львівської консерваторії. Невдовзі вони запропонували йому зустрітися з ними. Модест не забарився з візитом їх. Перевіривши його голос, вони прийшли до висновку, що він буде добрим драматичним тенором, якщо серйозно займеться музичною освітою. Це відкриття надихнуло Модеста. Будучи на першому курсі теології, він взявся студіювати музику і спів у консерваторії, на що йому дав дозвіл ректор семінарії Лев Туркевич. Він бачив у юнакові чудового майбутнього

богослова, голос якого міг би стати окрасою навіть собору [1].

У 1899 р., після закінчення третього курсу теології, Менцинський залишив богослов'я. Молодий запал, велика любов до музики, сильна воля, працелюбність – ось ті чинники, що рухали його прагненнями, потягом до високої мети. Постало питання, де можна здобути кращу освіту. Одні радили відправитися до Італії, інші – до Німеччини. Оскільки Модест мав сильний, драматичної окраски голос, то спеціалісти передбачали, що з нього вийде добрий виконавець героїчних партій, зокрема в операх Ріхарда Вагнера, які в той час все більше виходили на світові сцени, і Менцинський вибрав Німеччину, Франкфуртську консерваторію, клас відомого професора Юліуса Штокгаузена.

У Франкфурті професор розмовляв зі слов'янським хлопцем німецькою мовою, яку той досконало володів. Досвідчений співак і педагог побачив у Менцинському здібного учня і радо взявся вчити його.

На канікули Модест приїжджав до Галичини, давав концерти в Перемишлі, Львові, Станіславі, Стрию, Тернополі, Самборі та інших містах. Про його перемишльський концерт публікувалося в “Ділі”: “Доводилося на деяких концертах слухати п. Менцинського і милуватися звучністю та широтою його голосу і після першого курсу можна було сказати, що п. Менцинський – майбутній оперний співак. Він мав уже сильний голос, вишколений від природи, дуже звучний та мелодійний, з ліричним елементом, надзвичайно широкого діапазону. Звичайно, п. Менцинський не всюди відчував себе впевненим, особливо в нижньому регістрі, але він мав великі дані: незвичайний голос із чудовою декламацією та знаменитою інтерпретацією. Він був дуже поетичний, інтелігентний, умів влити в голосові звуки усі думки поета, все чуття композитора; п. Менцинський, певно, перший інтерпретатор Лисенка, який почав виконувати його композиції “За думою дума” Шевченка та “Розвійтеся з вітром” Франка, а деякі народні пісні в обробці Лисенка були на рівні виконання Соломії Крушельницької” [1].

У жовтні 1900 р. Менцинський поїхав до Франкфурта. Знову наполеглива праця над майстерністю голосу та акторської гри. Знову виступи в консерваторській студії. У лютому 1901 р. Модестові випала честь брати участь у концерті Бетховена в Штрасбурзі, де він здобув загальне схвалення як німецької, так і французької преси. Також у Франкфурті співав в ораторії “Реквієм” Верді та в квінтеті з “Майстерзінгерів” Вагнера [6].

За мистецьким зростанням Менцинського уважно слідували керівники однієї з найбільших у Німеччині франкфуртської опери. І ось йому запропонували виступати в головній ролі (Ліонеля) в опері Фрідріха фон Флотова “Марта”. 18 вересня 1901 року відбувся його дебют. Театр був повністю заповнений. За кулісами стояв професор і заспокоював свого учня перед виходом на сцену. Він добре бачив, що Модест хвилювався. Але хто з молодих артистів почував себе спокійним перед дебютом? Незважаючи на успіхи у Франкфурті, Менцинський все ж хотів працювати на “слов’янському ґрунті”. Він кілька разів звертався до Соломії Крушельницької, щоб вона допомогла йому влаштуватися у Варшавську оперу, звідки легше було б дістатися до сцен Петербурга, Києва, Одеси, Львова, Праги, але в той час у Варшавському оперному театрі всі місця солістів-тенорів були зайняті, і Менцинський змушений був залишитися в Німеччині. У березні 1902 р. він бере участь у концерті в Бібріху і стає героєм дня. Газета “Wiesbadener Tagblatt” пізніше писала про цей виступ, що голос співака у найвищих тонах звучав як дзвіночок, що культура його співу – класична, а дикція – надзвичайно виразна і взірцева [3].

Наприкінці лютого 1902 р. українські студенти влаштували у Відні святковий концерт на честь Тараса Шевченка. Вечір відбувся в залі Ронахера – одному з найбільших у столиці Австрії. Серед присутніх були чехи, словаки, болгари, німці. Після доповіді про великого українського поета співав багаточисленний студентський хор. З сольними номерами виступали Менцинський та скрипаль-віртуоз Дяків. Модест виконав кілька творів Миколи Лисенка на слова Тараса Шевченка. Хто слухав Менцинського ще перед від’їздом у Петербург, дивувався його успіху. Один із присутніх на концерті українських музикознавців писав про нього уже, як про митця з набагато повнішим і рівнішим, ніж колись, голосом, про митця, у якого чудова інтерпретація, який вільно управляє звуком, володіє широкою колоратурою і великою силою почуттів. З таким жалем і болем, з таким піднесенням у другій частині, ніхто, може, досі не відтворив так Лисенкових “Гетьманів”. А вже пісня “За думою дума” була кульмінаційною точкою як концерту, так і виступу Менцинського. Так віддекламувати-відспівати може лише той, хто всією душею і серцем зрозумів і відчув генія й душу українського композитора, лише той, хто страждає разом зі своїм народом.

Менцинський не міг довго затримуватися на батьківщині. У нього був контракт з ельберфельською оперою у Вестфалії, отже, мусив поспішати.

Успіхи артиста за кордоном стали широко відомими в Галичині. Директор Львівської Опери, відомий режисер і театрознавець Тадеуш Павліковський запросив його на виступи до Львова, але співак саме в той час пообіцяв виступати в оперному театрі Байрейта, яким керувала вдова Ріхарда Вагнера, і де ставилися вагнерівські драми точно так, як написав їх автор. Лише після кількох виступів у цьому театрі Менцинський поїхав на батьківщину.

У Львові раніше ставилися вже окремі опери цього композитора, наприклад, “Лоенгрін”, “Тангейзер”, “Рієнци”. В них співав відомий польський артист Олександр Бандровський, який теж приїжджав сюди з Франкфурта, де він був пов’язаний контрактами. Набагато старший від Менцинського, з великим мистецьким досвідом, він виконував Вагнерівські партії блискуче і після такого майстра оперної сцени нелегко було іншому артистові завойовувати прихильність публіки. Менцинський розумів це, а тому старався на репетиціях “відточувати” свої партії якомога точніше.

У суботу 3 січня 1903 р. Модест виступив у ролі Лоенгріна в однойменній опері Вагнера. Молодий артист перевершив усі сподівання львів’ян. Вони побачили в ньому справжнього оперного співака з непересічними сценічними даними. Музикознавці тоді ствердили, що Менцинський як актор народився для вагнерівських творів – навіть таких глибоких, як “Парціфаль”, “Трістан та Ізоolda”. У “Лоенгріні” в ліричних епізодах, в кантіленах Менцинський був чудовим.

29 січня Менцинський виступив останній раз у “Лоенгріні” і попрощався з львівською публікою. Незабаром він від’їхав до Ельберфельда, і знову почалася напружена праця. Там він співав ліричні і лірико-драматичні партії – Ліонеля (“Марта”), Фауста (“Фауст”), Радамеса (“Аїда”), Фентена (“Віндзорські Пастухи”), Манріко (“Трубадур”), Конрада (“Ганс Гейлінг”), Лоенгріна (“Лоенгрін”), Штольцінга (“Майстерзінгери”), Єлезара (“Дочка Кардинала”), Зігмунда (“Валькірія”) та інші.

Таким репертуаром міг би гордитися і співак з великим стажем. А в Менцинського це були перші кроки в мистецтві.

Виступаючи на великих оперних сценах за кордоном, Менцинський не покидає своєї улюбленої концертної діяльності, в якій мав єдину можливість пропагувати рідну пісню. У 1905 р. він дає у Стокгольмі концерт, у програмі якого поряд із творами Шумана, Шуберта, Вагнера, Чайковського стоять теж пісні Лисенка, а також українські народні пісні.

Відомо, що Менцинський завжди з великим пієтетом ставився до творчості Миколи Лисенка. У своїх листах до композитора він ділився радістю від того, що публіка за кордоном високо оцінює музику до “Кобзаря”.

На початку березня 1909 р., перш ніж вибратися до Швеції, Менцинський наполегливо готувався до свята українського народу – 95-річчя від дня народження Тараса Шевченка – і ось у переповненому залі філармонії (тепер – приміщення театру імені Марії Заньковецької) зібралися шанувальники таланту великого поета. Після доповіді розпочався концерт, у якому взяли участь хори “Львівського Бояна”, “Бандуриста”, виступали піаністка Ольга Ціпановська та скрипаль Євген Перфецький. Кілька пісень на слова “Кобзаря” в композиції Миколи Лисенка виконав Модест Менцинський. Публіка зустрічала і проводжала співака бурхливими оплесками, яким, здавалося, не було кінця, закидала його квітами.

Шану Кобзареві завжди віддавали українські митці. Де б вони не перебували: чи то на рідній землі, чи то далеко за її межами, постійно включали до свого репертуару твори, які прославляли генія українського народу – Тараса Шевченка. Досить згадати Олександра Мишугу, Соломію Крушельницьку, Михайла Голинського, Олександра Любич-Парахопак, Ореста Руснака, Івана Стешенка та багатьох інших.

Зі Львова Менцинський поїхав на Прикарпаття. Там жили його сестри, родичі. В селі Хідновичі були дорогі могили батьків; там минули його дитячі і юнацькі роки. Завжди, коли мав змогу приїхати в рідний край, відвідував своє Прикарпаття. Тужив за ним усе життя [2].

Здобувши славу на великих оперних сценах, Менцинський ніколи не розлучався з думкою про рідний край. Завжди мріяв про поїздку на батьківщину, щоб співати своєму народові, вселяти йому надію на кращу долю, як це робили Олександр Мишуга та Соломія Крушельницька, і він використовував кожен нагоду, щоб відвідати Україну. А коли вже ніяк не міг прибути на важливі народні свята, то хоч листом вітав своїх земляків. Найвищу шану висловив співак Миколі Лисенку з нагоди його ювілею в 1903 р. У березні 1911 р. на ім'я Львівського комітету в справі проведення свята з нагоди 97-ї річниці від дня народження Тараса Шевченка він писав з-за кордону: “Жалію дуже, що обов'язкові перешкоди не дають мені взяти участі у великій національній святі. Але віддаль не в силі придавити моїх прагнень відновити на могилі Безсмертного обітницю підтримувати його задушевні ідеали, щоб Він зі

свого кургану міг бачити найгарячішу свою мрію: Україну велику, вільну і могутню. І де б я не був, його ім'я, його жемчужні пісні будуть творити мою Вітчизну... Здоровлю велику громаду, засилаючи 50 крон на “Рідну школу”.

Перша Світова Війна застала Менцинського далеко за межами України. Важкі думи оволоділи ним: вболівав за рідний народ, якого змусили проливати кров за чужі інтереси. Хотілося хоч якось допомогти йому, стати в пригоді. (Така ж доля в той час спіткала й інших українських співаків – Мишугу і Крушельницьку, Носалевича і Русняка, яких воєнна звірюха теж захопила за кордоном.)

У концентраційних таборах Австро-Угорщини перебувало багато російських полонених, серед них – чимало українців з Придніпрянщини. Менцинський знав про це. У 1916 р. він разом із дружиною прибуває в цю країну. Комітет Допомоги Полоненим добився дозволу влаштувати у Вецлярському таборі концерт, у якому мав виступити Менцинський.

Недільний вечір 6 лютого став незабутнім для сотень невольників Вецляра. Згодом хтось із них писав про це: “Полоненим нашого табору серед смутних часів невольного життя час від часу випадає нагода хоч на хвилинку забути про важку дійсність і перенестися в далеку рідну країну. Одною з таких рідкісних хвилин був концерт визначного українського тенора... добродія Модеста Менцинського... Дивні чудові звуки української пісні в мистецькому виконанні достойного артиста примусили присутніх перенестися на далеку і незабутню Україну”.

Менцинський співав своїм братам в неволі про волю, про кращу долю рідного народу, про що і сам мріяв. У програмі концерту були пісні Миколи Лисенка на слова Тараса Шевченка (“Гетьмани, гетьмани”, “Минають дні, минають ночі”, “Мені однаково”), народні пісні в обробці Миколи Лисенка (“Ой червона калино”, “Ой, не стелися, хрещатий барвінку”, “Ой не світи, місяченьку”), пісні Дениса Січинського (“Як почуєш вночі”, “Фінале”) та інші твори, що вселяли надію і віру в перемогу добра і краси [5].

Творчий портрет Модеста Менцинського був би неповним, коли б ми не сказали про його успіхи на педагогічній ниві. Переїхавши до Стокгольма, він відкрив приватну школу співу і незабаром уже мав достатню кількість учнів. Молоді талановиті хлопці й дівчата тяглися до нього, наче травинки до сонця. Маючи прекрасну вокальну школу, великий творчий досвід і безсумнівний педагогічний талант, Менцинський щедро ділився цим своїм здобутком з вихованцями, і вони, як

губка воду, вбирали його способи звукоутворення та звуковедення, співацького дихання, максимального використання резонаторів голосового апарату, його принципи постановки голосу і створення художнього образу.

Серед багатьох учнів Модеста Менцинського найбільше прославився як співак і особливо як вокальний педагог майбутній професор Стокгольмської Вищої Музичної Школи Арне Суннегард. Він виховав згодом ціле покоління видатних оперних співаків, які успішно продовжують традиції великого Маестро ще й нині.

Поряд з викладацькою роботою співак активно відвідує усі яскраві події мистецького життя Швеції і зарубіжжя, відгукується на знакові культурні заходи своїми численними публікаціями, критичними виступами, пише праці з проблематики та історії вокального мистецтва, розробляє добірку рекомендаційно-методичних матеріалів для співаків.

Сказати, що Менцинський був співаком хоч би яким великим, було б мало. Це був митець-музикант, що єднав у собі не тільки першорядні голосові цінності, незвичайну музичну інтерпретацію та інтуїцію, але й зразком дисципліни і солідарності праці над собою для добра музичної справи. Ціле життя він працював над удосконаленням свого мистецтва, поширенням мистецького світогляду.

Не дивно, що суворі й часто безоглядна німецька критика вважала Менцинського найкращим Зігфрідом німецьких сцен (*"Köln Volkzeitung"* 24.III.1919 №235).

Німецькі та інші музичні критики цінували в Менцинському не тільки окремі мистецькі засоби як зразкову якість і виразність дикції – його міміку і рух, що тайно зливалось з музичним змістом, а насамперед його надзвичайну силу відтворення образів [3].

Слід зазначити у статті фонографічну спадщину Модеста Менцинського. За далеко неточними даними, він залишив у спадок 51 грамзапис і серед них 22 українських народних і авторських пісень. На жаль, у нас вони фактично невідомі, за винятком однієї-двох платівок та й то хіба що серед колекціонерів-філофоністів. Усі ці записи здійснені товариством "Грамфон" у Стокгольмі (1910) та Берліні (1911). Деякі грамзаписи Модеста Менцинського пізніше перевидувалися. Українські перезаписи Менцинського позначалися як "рутенські" (рутенці = русини, як називали нас від часів Київської Русі). Ці перевидання здійснювалися з метою розповсюдження їх у Галичині, Австро-Угорщині та Польщі, а з 1918 р. теж і в Чехословаччині. На жаль, на цих платівках

не зазначено, що Модест Менцинський – український співак.

Зауважимо, що тогочасні грамзаписи (у тому числі й Модеста Менцинського) здійснені акустичним способом (в посередньому акустичному записі) ще на зорі звукозапису. Отже, порівнювати їх із сучасними моно- чи стереофонічними грамзаписами, не кажучи вже про компакт-диски, аж ніяк не можна. І все ж вони є єдиним "живим" свідченням рівня мистецтва співу і, зокрема, Модеста Менцинського.

У 1985 р. австрійська фірма "Couri Opera Classics" за ініціативою Богдана Залуги та старшого сина Модеста Менцинського Івана і їхнім же коштом видала в світ альбом із двох платівок-гігантів Модеста Менцинського. На них перезаписано (після відповідної реставрації) 40 арій і пісень, і серед них 19 українських пісень.

Слід зазначити, що грамзаписи вокальних творів Модеста Менцинського проаналізуються сучасними викладачами-методистами сольного співу і як ілюстрований матеріал використовують у розвитку вокально-технічних даних студента.

Дискоотеку Модеста Менцинського зібрав, систематизував і надрукував у "The Record Collector" (жовтень 1978 р.) Роман Савицький [1].

Модест Менцинський ніколи не скаржився на стан свого здоров'я, хоч воно з року в рік ставало дедалі гіршим. Це вловлюється з підтексту окремих його листів. 29 грудня 1931 р. він пише Філаретові Колесі листа, в якому між іншим повідомляв, що через рік-півтора жениться його син Іван. І тут же додає "Чи доживу я до цього?".

У Менцинського все більше поболовало, все більше давався взнаки високий тиск крові – результат довголітнього форсування сил, передовсім у Вагнерівських партіях. А думки не давали спокою, переносили в Україну. Невже далеко від неї так і залишиться навіки? Не висловивши їй до кінця своїх радощів і болів, не виспівавши їй своїх мрій і сподівань? [4].

Наближався день народження Модеста Менцинського – 29 квітня 1934 р. Славетному співакові сповнювалося 59 років. Мистецька громадськість Швеції хотіла почути голос свого улюбленця. Тоді дирекція Стокгольмського радіо звернулася до артиста з проханням виступити з концертом.

"Що ви хотіли б почути?" – спитав Менцинський.

"Щось із вашого улюбленого репертуару, дорогий маестро", – була відповідь.

Це запрошення окрило співака. Він склав програму концерту і вдома, як завжди, разом з акомпаніатором, прорепетував кожен твір.

І ось – виступ на радіо. Європа з благоговінням слухала одного з найбільших співаків світу. В ефір неслися чарівні мелодії класичної музики. А на закінчення концерту артист виконав кілька українських народних пісень, а також твір Миколи Лисенка “Мені однаково”.

Це була його остання, лебедина пісня.

Хвороба надовго прикувала Менцинського до ліжка. Лише через півтора місяця стало легше.

Шістдесятю річницю з дня народження Модест Омелянович зустрів у вузькій родинній колі. Тішився, що йому стало легше. Снував плани на майбутнє.

Літо не принесло істотних змін у здоров'я артиста, а тумани дощової осені ще більше підірвали його. У кінці листопада – другий серцевий приступ. 11 грудня 1935 р. о 20 годині 30 хвилин обірвався життєвий шлях великого співака, славного сина України.

Модест Менцинський – наша національна гордість і слава світового оперного мистецтва [4].

Висновки. Проаналізувавши статтю, можна зазначити, що голос великого українського співака Модеста Менцинського – дужий, розкішної краси героїчний тенор, який прозвучав над просторами Європи на зламі двох століть, і незважаючи на те, що світ уже слухав і був зачарований мистецтвом співу наших прославлених Соломії Крушельницької, Олександра Мишуги, Івана Алчевського, італійців Енріко Карузо, Маттіа Баттістіні, Тітта Руффо, нова оперна зірка зі співучої України яскравим світлом засіяла на європейському оперному небосхилі і впевнено зайняла чільне місце в сузір'ї великих імен.

Модест Менцинський працював не для особистої слави, а як державний жрець усі сили віддавав на службу найчистішого мистецтва, а

особисту славу приносив у жертву для добра і в користь доброго імені українського народу.

ЛІТЕРАТУРА

1. Головащенко М. Менцинський. Київ: Видавництво “Рада” 1995, 468с.
2. Деркач І. Модест Менцинський. Львів: Каменярь, 1969, 84с.
3. Кліш І. Менцинський – співак світової слави. *Молодь і ринок*. 2011. №8, с. 100–104.
4. Колесса М. Спогади про Модеста Менцинського. *Музика*, 1978. №6.
5. Людкевич С. Модест Менцинський і українська народна пісня. *Терем*. Київ, Львів, 1919.
6. Щурик Б. Модест Менцинський – один з найвидатніших тенорів світу. *Молодь і ринок*. 2014. №4. с. 92–94.

REFERENCES

1. Holovashchenko, M. (1995). Modest Mentsynskyy [Modest Mentsynskyy]. Kyiv, p.469. [in Ukrainian].
2. Derkach, I. (1969). Modest Mentsynskyy [Modest Mentsynskyy]. Lviv, p.84. [in Ukrainian].
3. Klish, I. (2011). Modest Mentsynskyy – spivak svitovoji slavy [Modest Mentsynskyy – the singer with world's fame]. *Youth & market*. No. 8, pp. 100–104. [in Ukrainian].
4. Kolessa, M. (1978). Spohady pro Modesta Mentsynskoho [Recollections about Modest Mentsynskyy]. *Music*, Vol. 6. [in Ukrainian].
5. Liudkevych, S. (1919). Modest Mentsynskyy i Ukrayinska Narodna Pisnia [Modest Mentsynskyy and Ukrainian Folk Songs]. *Terem*. Kyiv, Lviv. [in Ukrainian].
6. Shchuryk, B. (2014). Modest Mentsynskyy – ody z nayvydatnishyh tenoriv svitu [Modest Mentsynskyy – one of the famous world's tenors]. *Youth & market*. No. 4, pp. 92–94. [in Ukrainian].

Стаття надійшла до редакції 16.02.2022

“Привчи свій розум до сумніву, а серце до терпимості!”

Георг Ліхтенберг
німецький учений і публіцист

“Нехай справи твої будуть такими, якими ти хотів би їх згадувати на схилі віку”.

Марк Аврелій
римський імператор

“Найскладніше почати діяти, все інше залежить тільки від наполегливості”.

Амелія Ергарт
американська авіаторка

